

BOŞLUKTA YAŞAM

Bir Buçuk Milimetrelık Kahraman
Tobie Lolness'in Harikulade Maceraları

Timothée de Fombelle 1973'te Paris'te doğdu. Mimar olan babasının Afrika'ya yaptığı yolculuklarda ona sık sık eşlık etti. Yazlarını Fransa'nın kırsal kesiminde geçiren ailenin beş çocuğu ağaç evler yapıyor, nehirde oynuyor ve ormanda dolaşıyordu. Akşamları anne babaları için oyunlar sergiliyor ve kütüphanedeki kitapları bir solukta okuyorlardı. Çocukluğu, yazarlık yeniden keşfettiği kayıp bir cennet olarak niteleyen yazar, Paris'te ve Vietnam'da edebiyat öğretmenliği yaptı. Ardından yaşamını tiyatroya adadı; onlarca oyun yazdı, dekor hazırladı ve oyun yönetti.

François Place 1957'de doğdu. Ecole Estienne'de görsel anlatım öğrenimi yaptı, sonra Gallimard Jeunesse'te Découverte Cadet koleksiyonu için ilk illüstrasyonlarını gerçekleştirdi. Birçok kitap resimledi. Place, yeteneği defalarca beğeni kazanan bir kurmaca yazarı oldu: *Les derniers géants* (Casterman), *Le vieux fou de dessin* (Gallimard Jeunesse), *Atlas des géographes d'Orbae* (Casterman/ Gallimard Jeunesse). Çizimleri büyük metinlere ve büyük yazarlara hizmet etti. *Tobie Lolness*'le Place sanatını bir kez daha konuşturdu.

Goncagül Artam (1972, İstanbul) Saint Benoit Fransız Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı bölümünü bitirdi. Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'nde "Osmanlı Devleti'nde Mevlevi Tarikatı'nın Klasik Öncesi Dönemi (13.-17. yüzyıllar)" başlıklı tezle yüksek lisansını ve daha sonra da Fransa'da Université de Provence'ta "Hurufilik Tarihi Kaynakları" başlıklı tezle ikinci yüksek lisansını (DEA) yaptı. Yine aynı üniversitede "Osmanlı Devleti'nde Hurufiler (14.-17. yüzyıllar)" adlı doktora çalışmasını tamamladı. Çeşitli üniversite ve kurumlarda Osmanlıca, paleografya, 13.-17. yüzyıl klasik Türk edebiyatı, dünya edebiyatı tarihi, tasavvuf tarihi ve edebiyatı, karşılaştırmalı Doğu-Batı edebiyatları, Ortaçağ Müslüman ve Hıristiyan toplumlarında kültürel ve dini etkileşimler konularında dersler verdi. Bilimsel makale ve bildirilerin yanı sıra çeviri çalışmalarını sürdürüyor.

Timothée de Fombelle'in
YKY'deki kitapları:

- Tobie Lolness – 1. Boşlukta Yaşam (2007)
Tobie Lolness – 2. Elisha'nın Gözleri (2008)
Vango – Gizemli Geçmişin Peşinde (2013)
Viktorya Hayal Kuruyor (2013)
Vango – Yurtsuz Prens (2014)
Esrarengiz Bavullar (2017)
Baloncuk (2019)
O Benim Gezegelim (2021)
Mavi Kitap (2025)
Yaz Tatili (2025)

TIMOTHÉE DE FOMBELLE

Boşlukta Yaşam

Bir Buçuk Milimetrelik Kahraman
Tobie Lolness'in Harikulade Maceraları

Çeviren
Goncagül Artam

YAPI KREDİ YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Kapana Kısılmış • 13
2. Doruklar'a Veda • 21
3. Kışla Mücadele • 32
4. Elisha • 42
5. Gece Kelebeği • 53
6. Balaïna'nın Sırrı • 65
7. Nefret • 77
8. Nils Amen • 88
9. KRATER • 100
10. Bir Elçi • 111
11. W. C. Rolok • 123
12. Şeyin Teki • 136
13. Karadul • 145
14. Seldor • 158
15. Değirmen • 169

İKİNCİ BÖLÜM

16. Saklı • 181
17. Diri Diri Gömülmek • 194
18. Şu İyi Zef • 205

19. Ağacın Taşı • 216
20. Oyuk Dal • 229
21. Tomble Cehennemi • 242
22. Küçük Kızların Eğitimi • 255
23. Mumya • 269
24. Uçup Giden • 283
25. Başka Yerler • 297
26. Son Yürüyüş • 308
27. Bir Başka Yaşam • 318
28. Despotun Nişanlısı • 329

Elisha'ya, annesine

*Meleklerin baktığı yerden ağaçların dorukları
göklerin suyunu emen kökler gibi
görünüyordur belki de*
Rainer Maria Rilke

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapana Kısılmış

Tobie'nin boyu bir buçuk milimetreydi, yaşı için pek de uzun sayılmazdı. Sadece ayaklarının ucu ağaç kabuğundaki delikten dışarı taşıyordu. Kimıldamıyordu. Gece bir kova su gibi örtmüştü üzerini.

Tobie yıldızların asılı olduğu gökyüzüne bakıyordu. Kocaman kızıl yapraklar arasından süzülüp öbek öbek yayılan bir geceden daha karanlığı ve daha ışıltılısı yoktur.

Görünürde Ay yoksa, yıldızlar dans eder. Kendi kendine işte böyle söylüyordu Tobie. Ayrıca şunu da tekrarlıyordu: “Eğer cennette bir gök varsa bundan daha basık ve evet, kesinlikle daha az heyecan vericidir...”

Tobie kendini bütün bunların verdiği huzura bıraktı. Uzanmış, başını yosunun üzerine yaslamıştı. Kulaklarının yakınında, saçlarında gözyaşlarının soğuşunu hissediyordu.

Tobie siyah ağaç kabuğundaki bir deliğin içindeydi; bacağı yaralıydı, her iki omuzunda kesikler vardı ve saçları kan içindeydi. Dikenlerin ateşinden elleri yanmıştı ve acı ile yorgunluktan uyuşmuş ufak bedenini artık hissetmiyordu.

Yaşamı daha birkaç saat önce sona ermişti ve burada hâlâ ne yaptığını soruyordu kendine. Her şeye burnunu soktuğunda ona hep şunu söylediklerini anımsadı: “Hâlâ mı buradasın,

Tobie!” Ve bugün ise sessizce kendine bunu yine söyledi: “Hâlâ mı buradayım?”

Ama hâlâ hayattaydı, başına gelen felaketin gökyüzünden daha büyük olduğunun bilincinde olarak.

Gözlerini gökyüzüne dikmişti, tıpkı çiçek bayramında kalabalık içinde anne babasının elini tutan çocuklar gibi. “Gözlerimi kapatırsam ölürüm” diyordu kendi kendine. Ama çamurlu gözyaşlarının oluşturduğu iki gölün dibindeki gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

Onları tam o sırada duymuştu ve korku yeniden üzerine çöktü, aniden. Dört kişiydiler. Üç yetişkin ve bir çocuk. Çocuk onları aydınlatan meşaleyi tutuyordu.

“Uzakta değil, uzakta olmadığını biliyorum.”

“Onu yakalamalısınız. O da bunu ödeyecek. Tıpkı anne babası gibi.”

Üçüncü adamın gözleri gecenin içinde sarı bir ışık saçtı. Tükürdü ve şöyle dedi:

“Onu yakalayacağız, bunu ödeyecek, göreceksin.”

Tobie uyanmayı, bu kâbustan çıkmayı, anne babasının yatağına koşup hüngür hüngür ağlamayı çok isterdi... Tobie, üzerinde pijamalarıyla, aydınlık bir mutfakta, etrafında insanların ona eşlik etmelerini, ona küçük kurabiyeler ile sıcacık ballı su hazırlanmasını ve “Geçti Tobie’ciğim, hepsi geçti” denilmesini ne çok isterdi.

Ama Tobie, upuzun bacaklarını saklamak için deliğine iyice girmeye çalışırken tır tır titriyordu. Bütün bir halk on üç yaşındaki Tobie’nin peşine düşmüştü, kendi halkı hem de.

O sırada işittikleri ise bu korku dolu soğuk geceden de beterdi.

Sevdiği bir sesi, can dostu Léo Blue’nun sesini duydu.

Léo dört buçuk yaşındayken Tobie’nin atıştırmalığını çalmak için ona yanaşmış ve o günden sonra da her şeylerini

paylaşmışlardı. Hem güzel şeyleri hem de pek hoş olmayanları. Léo teyzesiyle yaşıyordu. Anne babasını kaybetmişti. Babasından, ünlü maceracı El Blue'dan ona kalan tek şey açık renkli ahşap bir bumerangdı. Bu üzüntüler sonucunda Léo Blue derinlerde bir yerde çok büyük bir güce sahip olmuştu. En iyisini de en kötüsünü de yapabilecek biri gibiydi. Tobie en iyisini yeğliyordu, yani Léo'nun zekâsını ve cesaretini.

Tobie ve Léo kısa zamanda ayrılmaz bir ikili oldular. O denli ki onlara tek bir ad vererek "Tobéléo" diyorlardı artık.

Bir gün, Tobie ve anne babası Alçak Dallar bölgesine taşınacakları sırada, bu ikisi, yani Tobéléo, birbirlerinden ayrılmamak için kuru bir tomurcuğun içine saklanmışlardı. Onları iki gün üç gece sonra buldular.

Tobie bunun, babasını ağlarken gördüğü ender anlardan biri olduğunu anımsadı.

Fakat bu gece, Tobie ağaç kabuğundaki deliğinde yapayalnız büzülüp saklandığı sırada, karanlıkta elinde meşale tutan ve onun birkaç metre ötesinde ayakta duran Léo Blue o aynı Léo olamazdı. Tobie en iyi arkadaşının bağırarak söylediklerini duyduğunda kalbinin paramparça olduğunu hissetti:

"Seni yakalayacağız! Seni yakalayacağız, Tobie!"

Ses daldan dala yayıldı.

O sırada Tobie'nin zihninde çok belirgin bir anı canlandı.

Tobie çok küçükken, Lima adını verdiği evcil bir yaprakbiti vardı. Tobie daha yürümeyi bilmiyorken onun sırtına binerdi. Bir gün, yaprakbiti aniden oyunu kesti, dişlerini Tobie'ye geçirdi ve onu bir paçavra gibi salladı. Şimdi Tobie, anne babasını hayvandan vazgeçmeye mecbur bırakan o delilik nöbetini hatırlıyordu. Delirdiği sırada Lima'nın gözlerinin aldığı şekli anımsadı. Hayvanın gözbebekleri yağmurun altındaki küçük bir su birikintisi gibi büyümüşü. Annesi ona demişti ki:

“Bugün bu, Lima’nın başına geldi ama günün birinde herkes delirebilir.”

“Seni yakalayacağız, Tobie!”

Tobie, bu vahşi çığılığı yeniden duyduğunda, Léo’nun gözlerinin çıldırmış bir hayvanınkiler kadar korkutucu olabileceğini tahmin etti. Evet, tıpkı yağmurla büyüyen küçük su birikintileri gibi.

Küçük topluluk, delikleri ve yarıkları yoklamak için sivri uçlu sopalarla kabuğa vura vura yaklaşıyorlar, Tobie’yi arıyorlardı. Bu yaptıkları termit avını hatırlatıyordu. Babalar ve oğulları yılda bir kez bahar mevsiminde, uzak dallara kadar zararlı hayvan avına çıkarlardı.

“Onu girdiği delikten çıkaracağım.”

Bu cümleyi söyleyen ses o kadar yakındaydı ki Tobie onun nefesinin sıcaklığını hissettiğini sandı. Hiç kıpırdamıyor, gözlerini kapatmaya bile cesaret edemiyordu. Ateşin yansımalarının yalayıp geçtiği karanlıkta sopa darbeleri ona doğru yaklaşıyordu.

Sivri sopa suratının bir parmak ötesine sertçe indi. Tobie’nin küçük bedeni korkudan felç olmuştu. Yine de avcılarının gölgeleri arasında ara ara beliren göğe gözlerini dikmeye devam etti. Bu sefer yakalanmıştı. Her şey bitmişti.

Birden üzerini yeniden gece kapladı. Öfkeli bir ses yankılandı:

“Hey! Léo! Ateşi mi söndürdün?”

“Yere düştü. Affedersiniz, meşale düştü...”

“Gerizekâlı!”

Topluluğun tek meşalesi sönmüştü ve arama gecenin karanlığında devam etmek zorundaydı.

“Bu bizi yıldırılmaz. Onu bulacağız.”

Başka bir adam bu ilk adamın yanına gelmişti ve elleriyle ağaç kabuğunun yarıklarını kurcalıyordu. Tobie çok yakınındaki bu ellerin hareketinin yol açtığı rüzgârı bile hissediyordu. İkinci adam hiç şüphesiz içki içmişti çünkü leş gibi alkol kokuyordu, hareketleri haşın ve savruktu.

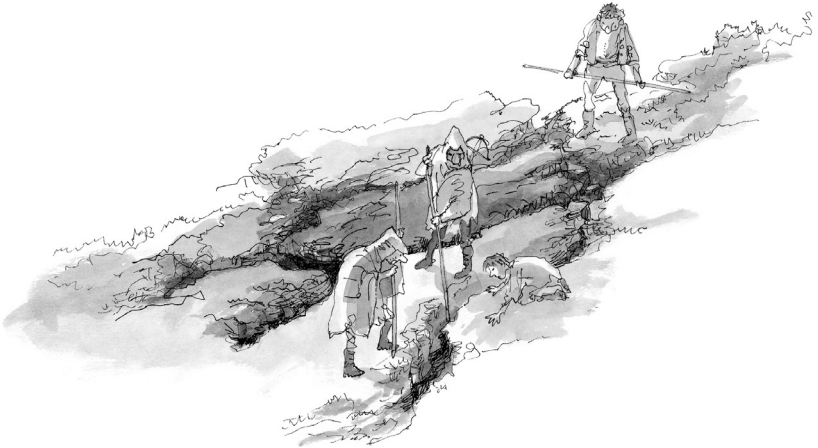
“Onu kendim yakalayacağım. Onu ben parçalara ayıracağım. Diğerlerini de onu bulamadığımızı inandırırız.”

Öteki adam av arkadaşından bahsederek gülüyordu:

“Bu da hiç değişmeyecek. Geçen baharda kırk tane termit öldürdü!”

Evet, onlar için Tobie bir termitten de beterdi ve hiç şüphesiz onu şişe geçirip ateşte kızartacaklardı.

İki gölge tam tepesindeydi. Onu artık hiçbir şey kurtarmazdı. Tobie gözlerini, ona kol kanat germekten vazgeçmeyen gökyüzünden az kalsın ayıracaktı. Soplanın üzerine indiğini gördü, aniden yana döndü ve avcı, silahının ucunda ağacın sert gövdesini hissetti sadece.

Ancak diğer adam kolunu çoktan deliğin içine sokmuştu.

Tobie'nin gözlerinden yaşlar boşandı. Adamın koca elini üzerine koyduğunu, durduğunu ve sonra elini daha yukarıya, yüzüne doğru yaklaştırdığını gördü.

İşte o anda, tuhaf bir şekilde Tobie korkunun kendisinden uzaklaştığını hissetti. Tüm vücudunu bir huzur kapladı. Hatta o korkunç sesin büyük zevkle fısıldayarak söylediklerini duyduğunda dudaklarının kenarında belli belirsiz bir gülümseme bile belirmişti:

“Buldum onu. Yakaladım.”

Her yeri bir sessizlik kapladı.

Diğer avcılar yaklaştılar. Lo Blue bile artık konuşmuyordu, belki de eski dostunun gözlerinin içine bakmak zorunda kalmaktan çekiniyordu.

Yaralı bir çocuğun etrafında dört beş kişiydiler. Ancak Tobie hiçbir şeyden korkmuyordu artık.

Adam kolunu deliğe soktuğunda, kaha-kahalar atarak eline bir şey alıp onu arkadaşlarına gösterdiğinde hiç rpermemişti bile.

Karlı bir kiştan daha uzun süren bir sessizlik oldu.

Giysisinden bir parça koparılmış gibi geldi Tobie'ye. Bir süre sonra, bu dondurucu sessizliğin içinde bira sözcük çınladı.

“Ağaç kabuğu, bir parça ağaç kabuğu.”

Evet, adam diğer avcılara bir parça ağaç kabuğu uzatıyordu.

“Nasıl da kandırdım sizi! Burada yok elbette. Alçak Dallar'a doğru dört nala koşuyordur. Onu yarın yakalarız.”

Kk topluluk hayal kırıklığıyla homurdandı. Tobie'yi

bulmuş gibi yapan adama birkaç küfür savurdular. Gölgeler hüzünlü bir bulut gibi hızlıca uzaklaştı. Seslerin yankısı havada dağıldı.

Ve Tobie'nin çevresini sessizlik kapladı yeniden.

Tobie'nin kendi soluk alıp verişini yeniden duyması ve ağacın iç duvarına dayalı bedeninin ağırlığını hissetmesi epey zaman aldı.

Ne olmuştu böyle? Düşünceleri zihninde çok yavaşça belirliyordu.

Bu son gizemli dakikanın her anı gözlerinin önüne gelmişti yeniden. Adam elini onun üzerine koymuş ama ağaçtan başka bir şey hissetmemişti. Yeleğinden bir parça koparmış ama bunu ağaç kabuğu sanmıştı. Ve hepsi de bunun bir ağaç kabuğu olduğunu düşünmüşlerdi. Sanki Tobie ağacın içine girmiş gibi. Tam da böyle olduğu fikrine kapılmıştı. Ağaç, kabuktan mantosunun altına gizlemişti onu.

Tobie aniden donakaldı.

Yoksa bu bir tuzak mıydı?

Tam da öyleydi. Adam çocuğu elinin altında hissetmişti ve birkaç metre ötede, karanlıkta onu bekliyordu. Tobie bundan emindi. Bu avcı, çocuğu tek başına ele geçirmek istediğini ve onu bir termit gibi ezeceğini söylemişti! Karanlık bir yerde saklanacak, çocuğun dışarı çıkışını gözleyip sivri sopasıyla üzerine atılacaktı. Korku, bir yumru gibi yeniden boğazına oturdu.

Tobie kımıldamıyordu. En küçük sese kulak kesilmişti.

Çıt çıkmıyordu.

Sonunda, yavaşça, üzerindeki gökyüzünün yeniden farkına vardı. Ona yoldaşlık eden, yıldızlarla dolu bu dost, sayısız gözleriyle çocuğa bakıyor gibiydi.

Ve altında ağacın ılıkliğini hissetti. Yaz mevsiminin sonuydu. Dallar tatlı bir sıcaklık yayıyordu. Tobie hâlâ yüksek dallardaydı. Güneş, sabahtan akşama kadar bu bölgelere vurur ve her yere sıcak ekmek kokusu yayardı, Tobie'nin annesinin polenle ovduğu yaprak ekmeğinin kokusunu.

Tobie etrafını saran ve ona güven veren bu kokuya kendini bıraktı.

İşte o zaman gözleri kapandı. Korkusunu, Léo'nun deliliğini, avcılarını onu av hayvanı gibi yakalamaya çalıştıklarını ve ona karşı olanların sayısının binlerce olduğunu unuttu. Yumuşacık bir dalgaya, uyku adı verilen bu tatlı sise kendini bıraktı. Her şeyi unuttu. Sarsıntıları, yalnızlığı, adaletsizliği ve birkaç günden beri içinde nabız gibi atan şu büyük NEDEN sorusunu.

Her şeyi unuttu. Ama gecesinde küçük bir yeri boş bırakmıştı. Uykusunda görmek istediği tek rüyaydı bu.

Bu rüyanın bir yüzü vardı. Elisha.